

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge** de-
zele i. **Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inserte) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratn natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 202.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 4. septembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vsenemštvo in Avstrija.

Vsenemškemu gibanju niso Slo-
vani in še posebno Slovenci in Hrvatje
posvečali dosedaj nikake prave pozor-
nosti. Če kdo omeni Vsenemcev, se
vsakdo spomni na K. H. Wolfa, Malika,
Schönererja in Wastiana ter misli, da
je to družba pobesnelih nemških na-
cijonalcev, katerih namen je kričati,
delati zaražbe, prirejati demonstracije
in pretepe, katerih pa noben pameten
človek ne more za resne smatrati. In
vendar temu ni tako. Politični program,
ki so ga izdelali Schönerer in njegovi
somišljeniki, so prevzele v bistvenih
točkah vse druge nemške politične
stranke za svojega. Ideje, katere so
Vsenemci v takozvanem linškem pro-
gramu (Linzerprogramm) od 1. avgusta
1882. l. postavili za temelj svojih po-
litičnih zahtev in stremljenj vseh
nemških strank v Avstriji in v Nemčiji.
Najvažnejši točki tega programa sta:
upravna osamosvojitvev treh kronovin
(Sonderstellung) Galicije, Bukovine in
Dalmacije, katere naj se od Avstrije
upravno odtrgajo, tako da zadobe Nemci
v avstrijskem parlamentu večino, druga
točka zahteva, naj vstopi Cislajtanija
v nemški Zollverein, t. j. naj se od-
stranijo carinske meje med Nemčijo in
Avstrijo. Tako bi se mogla velika in-
dustrija Nemčije svobodnejše razvijati,
ker bi se ji na ta način znatno raz-
širil trg za njene izdelke, s katerimi
bi avstrijska industrija, ki se sedaj pod
zaščito obrambnih carin samostojno
razvija, nikakor ne mogla več tekmo-
vati. V Zollvereinu bi se vzdržala samo
starejša industrijalna podjetja, ki so
vsa brez izjeme v nemških rokah, nova
podjetja pa, med katerimi jih je znaten
del v slovanski posesti, bi se proti
močnejšemu nemškemu kapitalu stari
skušniji in večji rutini nemških in-
dustrijalcev ne mogla uveljaviti in tako
bi Avstriji v nemškem Zollvereinu ne
preostalo drugega, kakor popolnoma
resignirati na svojo industrijo ter večno

kupovati svoje potrebščine od nemških
fabrikantov in se zadovoljiti s tem, da
jim sme v zameno prodajati one kmečke
pridelke, katere si mora Nemčija dan-
danes dovažati iz Rusije, Amerike in
od drugod iz tujine. Ker bi se avstrijski
kmetijski pridelki uvažali iz Avstrije v
Nemčijo brez carine, bi imela Nemčija
od Zollvereina dvojni dobiček:

1. bi izvažala svoje industrijalne
prodkte v Avstrijo, ne da bi ji bilo
treba plačevati sedaj veljavnih raz-
merno nizkih carin ter bi tako brez
milosti zatrla avstrijsko industrijo, 2.
bi pa dobivala iz Avstrije potrebna
živila za svoje industrijalno delavstvo
in meščanstvo zelo po ceni, ker bi bil
ta izvoz carine prost in bi tako one-
gočil sedanjo konkurenco ruskih, ame-
rikanskih in drugih poljedelcev in ži-
vinorejcev, kateri morajo plačevati dan-
danes visoke carine za avoz svojih pri-
delkov na nemške trge. V nemškem
Zollvereinu bi se torej razvila Nemčija
v gospodujočo industrijalno državo, do-
čim bi Avstrija pala na nivoju agri-
kulture (kmetске) gospodarski popol-
noma od Nemčije odvisne države. Z
gospodarsko odvisnostjo od Nemčije bi
Avstrija zgubila tudi svojo politično
neodvisnost ter bi postala navadna
zvezna država v veliki Nemčiji. Av-
strijski cesar bi bil navadni nemški
zvezni knez, kakor je n. pr. kralj sa-
ksonski ali württembergski, dunajski par-
lament pa bi imel le toliko pomena
kakor deželni zbor saksonski ali ba-
varski, nič več nič manj.

Vse zle posledice gospodarske za-
sužjenosti po nemškem kapitalu bi
zadele v prvi vrsti avstrijske Slovane,
kateri so še brez svoje industrije, ka-
kor Slovenci in Hrvatje, ali katerih
industrija, kakor češka, se še ne more
kosati z nemško. Zadele bi pa tudi
slovanske poljedelce in živinorejce, ka-
teri tudi že zaostajajo za njih nem-
škimi konkurenti. Zle učinke te go-
spodarske politike bi spopolnila znana
brutalnost in brezobzirnost nemškega

zakonodajstva, kajti to bi bilo po od-
trganju prej omenjenih nemških pro-
vinc popolnoma v nemških rokah. Eks-
proprijacija češke in slovenske zem-
ljiške posesti bi v takih razmerah in
pod takimi pogoji naglo napredovala,
slovansko prebivalstvo bi propadalo in
bi bilo obsojeno na večno helotstvo,
dočim bi nemški narod zavladal od Se-
vernega morja do Adrije nad balkan-
skimi državami in nad azijsko Turčijo,
skozi katero zidajo nemški kapitalisti
in inženirji Bagdasko železnico. Nem-
ški upliv in nemška politična in go-
spodarska moč bi se potem raztezala
od Hamburga do Perzijskega zaliva.

Kakor se je zdela ta ideja pred
četrstoletjem fantastična in pretirana,
se je dandanes med avstrijskimi Nemci
vendar že tako udomačila, da je našla
zagovornike v vseh nemških strankah
ne izvzemši socijalnih demokratov in
eden najinteligentnejših in ob enem
najstrastnejših njenih zagovornikov g.
Riedl, je danes pod krščansko-socijal-
nim trgovinskim ministrom Weisskirch-
nerjem prvi sekcijski načelnik v tem
ministerstvu.

Vsenemška stranka je ustvarila od
1882. l. cel sistem političnih, kulturnih,
obrambnih ali bolje napadalnih in go-
spodarskih društev, ki z vsemi silami
delajo na to, da se ideja vsenemštva
med Nemci v Avstriji in v rajhu raz-
širi in utrdi, da preide od utopičnih
sanj na tla realne politike. Naperjena
je v prvi vrsti proti Čehom in Sloven-
cem nadalje pa proti Jugoslovanom in
končno proti vzhodnim Slovanom, Po-
ljakom in Rusom. Francozi in Angleži
so že zdavne spoznali, da tvorijo vse-
nemške ideje temelj „svetovne politike“
(Weltpolitik), katero dela Viljem II.
odkar je odslovil Bismarcka. Francozi
in Angleži ji posvečajo zato vso ono
pozornost, katero v resnici zasluži. Že
leta 1901 je izdal francoski publicist
g. André Chéradame knjigo: „L'Europe
et la question d'Autriche au seuil
du XXe siècle“. (Evropa in avstrijsko

uprašanje na pragu XX. stoletja). G.
Chéradame je vestno proučil celo vse-
nemško gibanje, preštudiral obširno
vsenemško literaturo, politične spise in
vsenemškimi političnim svrham služeča
znanstvena dela, časopise, poročila iz
berolinskega in dunajskega parlamenta,
izreke nemških državnikov, visokih
oficirjev, državnih in cerkvenih dosto-
janstvenikov, zbral dejstva na politič-
nem in gospodarskem polju, katerih
pravi pomen, namen in značaj nam je
pojasnil s citati iz knjig, časopisov in
govorov. Vse to je za nas tako velike
važnosti, da bi bilo vredno pač celo
knjigo preložiti na slovensko. Ker nam
pa to sedaj ni mogoče, podati hočemo
svojim čitateljem nekoliko odlomkov,
da opozorimo vsaj one, ki se resnejše
pečajo s političnimi vprašanji, na to
znamenito delo, ki je pisano v prvi
vrsti o nas in za nas.

Politična kronika.

o Položaj. Ministerski predsednik
nadaljuje svoja posvetovanja s parla-
mentarci o zbistrenju političnega polo-
žaja. Najprej je konferiral s trgov.
min. Weisskirchnerjem in z nemškim
ministrom rojakom Schreinerjem o pred-
pogojih uspešnega delovanja parlamen-
tarnih zborov, posebno pa o spravnih
konferencah med Čehi in Nemci zaradi
omogočenja delovanja češ. drž. zbora.
Popoldne je sprejel gališkega namest-
Bobrznynjskega. O poročilu „Polnische
Korresp.“, da ste se minister Bilinjski
in predsednik Ljudske Stranke Sta-
pinjski zporazumela pravijo češki listi,
da ako je to res, da bode pač treba
naše, katere so češke stranke stavile
v složno sodelovanje s Poljsko L. S.
v bodočem parlamentarnem zasedanju
znatno korigirati.

**o Vlada in češka privatna šola v
Poštorni.** Znano je, da so češki po-
slanci od min. predsednika zahtevali v
poštornski šolski aferi tri stvari in
sicer; 1. naj se rekurzu proti zatvo-

LISTEK.

O raznih toplicah na slo- vanskem jugu.

Piše A. Bukovski. I. Banki na Bolgarskem.

Bival sem letos v raznih kopeljih
slovanskega juga po nekoliko ted-
nov — ne da bi se zdravil, kajti hvala
Bogu sem zdrav na duhu in telesu —
ampak da opazujem tamošnje življenje.
Bival sem v bolgarski kopelji Banki,
ležečej kakih 20 km zapadno od Sofije.
Tam je jako zdravilna voda proti re-
matizmu. Obiskujejo te toplice ne samo
Bolgari ampak tudi Srbi in Romuni,
Dosedanja skromna kopelj (en basin
za ženske, drugi za moške, ne zadostuje
več pri tako obilem obisku; zato je
bolgarska vlada začela tam staviti po
modernih načrtih veliko topliško po-
slopje, ki bode stalo oko četrta miliona
levov (frankov). Treba bo tudi staviti
več hotelov, in še ta je tako priprosto

urejen, da nikakor ne odgovarja viso-
kim cenam, ki se zahtevajo za sobe in
hrano. Soba namreč stane 4—5 frankov
na dan.

Mnogo obiskujejo te toplice tudi
Židje (Španjolci) ki so že več stoletij
naseljeni po raznih večjih mestih na
Balkanu, kamor so pribežali kot izgna-
nici iz Španije. Ti ljudje so jako prak-
tični pri najemanju stanovanj: dve rod-
bini vzamete po sobo, v kateri po dne
spi ena rodbina, po noči pa druga. Do-
kler ena spi, se druga koplje igra in
zabava na razne načine. Seveda je ona
rodbina, ki mora po noči iz sobe v top-
lice ali na zabavo, na slabšem; zato pa
manje plačuje. Razlika je blizu takšna,
kakor na železnici med III. in II. raz-
redom. Ampak tako le postopajo židov-
„škripovci“, drugim se ta metoda neče
dopasti. Tudi je nisem našel v nobenih
drugih toplicah.

Omenjam še, da leži vas Banki v
lepem predelu, katerem pa še manjka
gozdov in senčnatih drevoredov. Slaven

bolgarski pisatelj Ivan Vazov je vzel
od tod snov za svoj lepi roman „Jutro
v Banki“.

II. Bukovička banja na Srbskem.

Iz Bankov sem se podal v srbske
toplice pri Arandjelovcu, imenovane
„Bukovička kisela voda“. Mesto Aran-
djelovca leži v najlepšem predelu Srbije
— v krasnej Šumadiji. Zvezano je s
postajo Mladenovac (na glavnej progi
Belgrad-Niš) z ozkotirno železnico, ka-
tera se vije med vinogradi in rodovit-
nimi njivami v serpentinu precej strmo
v hribe. Šumadija je proslavljena v
zgodovini Srbije zaradi prvih ustankov
proti Turkom. Najbolj vzbujeno in naj-
premožnejše ljudstvo te okolice je dalo
prve hrabe čete, ki so se vojevale za
osvobojenje in neodvisnost Srbije. Ki-
sela voda izvira izpod gore Bukulje, od
katere je dobila svoje ime Bukovička.
Po kemičnem sestavu je prav podobna
Gieshüblerju. Prodaja se na vse strani
po Srbiji in drugih deželah na Balkanu.
Letno prodajo za sedaj do pol milijona

steklenic (po 1 liter). Država sama ima
upravo v rokah.

Življenje v Bukovičkih toplicah je
prav prijetno. Udobnosti so večje, ka-
kor bi jih kdo mogel pričakovati. A cene
so nizke. Kopelji *) so v treh poslopih:
za bolji, srednji in siromašnejši stan.
Voda je upeljana v basine in v posa-
mezne kadi ista mineralna voda, ki se
ogreva s paro. Obiskujejo te toplice po
2000 gostov na leto.

III. Srbski Selters.

Slovani čestokrat sami ne vemo,
kaj imamo. Marsikateri zaklad se še
krije v naših lepih deželah. Le kakšen
slučaj nam pomaga zaklad vzdigniti.
Tako je bilo tudi na Srbskem z ime-
nitne zdravilno vodo, kateraj so po
pravici dali ime „Selters“.

Šele pred nekimi leti začeli so iskati
bratje Atanasijevići, trgovci iz Mlade-
novca, navadno pitno vodo na svojem
velikem posestvu za gospodarske potrebe.

*) Srbski se veli „kupatilo“.

ritvi šole prizna odgodno moč do končne rešitve pri upravnem sodišču. 2. naj vlada ne preganja onih čeških roditeljev, kateri ne bodo do te dobe pošiljali svojih otrok v šolo. 3. naj se društvu Komensky natančno navedejo oni nedostatki šolskega poslopja, radi katerih je bila šola zaprta. — Nemški prof. Weidenhoffer je šel k min. predsedniku in zahteval o teh pogajanjih čeških poslancev z njim pojasnila. Baron Bienert je posl. Weidenhofferju izjavil: 1. da prepušča naučnemu ministrstvu rešitev prošnje glede odgodne moči vloženega rekurza. 2. Naučno ministerstvo boče to prošnjo uvažujoč vse okoliščine „objektivno“ rešilo. Nekaznjivost starišev, ki ne bodo pošiljali svojih otrok v šolo traja izrecno le do definitivne rešitve rekurza. 3. Društvo Komensky ima pravico zahtevati, naj se mu navedejo oni nedostatki šolskega poslopja, zaradi katerih je bila češka šola zaprta.

o Nemške groznje. Posl. Weidenhoffer je nato izjavil min. predsedniku, da imajo češki navali namen, premeniti dosedaj čisto nemško kronovino N. Avstr. v dvojezično deželo, da se bodo pa Nemci tem prizadevanjem z vso silo in z vsemi sredstvi uprli in češke navale odbili. Nemci pričakujejo, da vlada ne bo delala ovir sklepom nemških avtonomnih oblastev, ako bi se pa to proti pričakovanju zgodilo, bodo Nemci smatrali to za casus belli in za začetek boja, katerega bodo z vso odločnostjo, vstrajnostjo in brezobzirnostjo dobojevali.

o Poslanec Stanjek o manjšinskem boju. Posl. Stanjek je izjavil: Za nas češke poslance ne bi smelo biti nikakih, pravim nikakih državnih neobhodnosti, dokler ne bo vprašanje o narodnih manjšinah po pravu in trajno rešeno. Min. predsedniku so češki poslanci izjavili, da ne bodo nikdar privolili v to, da bi se Čehom na Nižje Avstrijskem vzela pravica na golo življenje.

v Nemška besnost raste. Občinski svet v Tullnu je soglasno sklenil pozvati deželni zbor nižje avstrijski, naj s posredovanjem ministrov Stürgkha in Šreinerja izposluje sankcijo zakona Axmann-Kolisko, ki določa nemščino kot edinc dopustni učni jezik na vseh šolah na Nižje Avstrijskem. Podobni drugih občin bodo sledili. Tako se Nemci bore za svoje protipostavne predprave. Se li bodo Slovani kaj naučili iz tega?

v Krščanski socijanci = Vsenemcem! O zborovanju kršč. soc. dež. in državnih poslancev gornjeavstrijskih v Lincu je bil izdan komunike, ki pravi: da obsoja obstrukcijo, naj že prihaja od koder koli; da je uspešno delovanje

Pri vrtanju v zemljo so našli v globočini 269 metrov, namesto pitne vode — toplo vodo slanega ukusa. Lastniki so se pač začudili, in radovednost jih je vspodbudila, da so dali precej vodo po znamenitem kemičarju srbskem dr. M. Leko analizovati. Analiza je dokazala, da voda pri Mladenovcu spada k tako imenovanim „kiselim alkalno-murijatičnim“ vodam. Znanе vode te vrsti so: Selters, Ems, Gleichenberg, Luhačovice in Royean (na Francoskem). Po svojem sestavu je voda pri Mladenovcu celo podobna vsem omenjenim vodam, a po svoji toploti se more primerjati vodama pri Emsu in Royean, kateri ste tudi topli kakor srbska, med tem ko so ostale hladne.

Selterska in mladenovska voda ste si — kakor omenjeno slični, samo je voda iz Mladenovca po količini natrium-bikanbonata močnejša od Selterske, in ima tudi nekaj več soli; a glede krede n magnezija je čistejša od Selterske.

parlamenta brez premene poslovnika nemogoče (to se pravi, da hočejo kršč. soc. vzeti opoziciji vsako možnost se upreti samovoljnosti in tiraniji večine!); obsoja nadalje izzivanje kulturnega boja od strani Svobodne šole ter pravi čisto po jezuitsko, da je to baš v sedanjem trenutku, ko si Slovani prizadevajo razbiti parlament to početje najbolj nevarno, kajti ako ne bodo vsi Nemci trdno skupaj držali, bodolahkomnogo zgubili. Drugim narodnostim sicer ne odrekajo pravice do kulturnega in narodnega razvoja, zahtevajo pa v interesu cele države, da se temu določijo meje. Nemški značaj Avstrije treba očitovati, kar se najlažje zgodina tanačin, da se podeli zakonsko moč onim postavam, ki so bile v deželnem zboru sprjete (zakon Axmann-Kolisko) in ki določajo nemščino kot učni jezik na vseh javnih šolah. Zbor zelo obžaluje, da niso bili ti zakoni predloženi sankciji ter je sklenjeno, da se na novo predložijo deželnemu zboru. Od vlade pa se pričakuje, da se boče vsem prizadevanjem in poskusom porušiti narodni značaj nemških kronovin neupogljivo zoperstavila. Ta komunika govori jasno dovolj, da ni več razlike med Luegerjem, Ebenhochom in Wolfom in Malikom.

Dnevna kronika.

a Boj med Rusi in Kitajci. Te dni je zadel ruski parnik Oleneck v neko kitajsko barko pri Charbinu. Kitajci so počeli streljati, šli so na rusko ladjo ter so zvezali kapitana. Njegovi pomorščaki pa so ga rešili in Kitajce pregnali.

a Bivši hrvatski minister pl. Čeh je v Erdulu na smrt obolel.

a Ruska vlada, katero določajo nemški uradniki in ruski židovske sarice, ki je tudi nemškega rodu, na čelu, je sedaj prepovedala vse poljske narodne šole. Slabotni car ne ve, kaj mu je dolžnost.

a Imeniten nemški diplomat. Prejšnji kancelar nemškega poslanstva v Santiagu de Chile, Wilhelm Beckert, je bil obsojen, ker je kriv **umora, požiga, patvorjenja menic, ponarejenja in sleparstva** na smrt. To je pač gotovo rekord, ki ga dosegel kak nemški uradnik.

a Tatvina na carigradski pošti. Nemška orientalska banka je poslala iz Carigrada neki smyrenski banki pol milijona frankov v zlatu. Sedaj pa ni onih treh vreč z zlatom nikjer. Nekdo jih je ukradel, a nikdo ne ve, kje.

a Dr. Cook, ki je, kakor trdi sam, bil baje prišel na severni tečaj. Baje ni Amerikanec. Nemci, ki se povsod štlujijo v ospredje, pravijo, da je iz Hamburga in da se je prej pisal Koch.

Na ta način je ta voda ne samo srbski Selters, nego z obzirom na toploto tudi ob jednem srbski Ems. Voda iz Mladenovca se more torej rabiti ne samo za pitje, nego tudi pri samem vrelcu za kopanje ter inhalacijo.

Kjer je bila poprej pusta livada, povzdignili so zdaj lastniki precej velik hotel, lepo kopelj in restavracijo. Ko sem jaz obiskal ta kraj je bilo v hotelu vse polno, a v restavraciji vse sklede prazne tako da sam se moral zadovoljiti z izvrstnimi salamami, katere se prirejajo v velikej tovarni v Milanovcu.

Ker imajo lastniki podvzeten duh, bodo v kratkem razširili hotel in kopelji, a vodo bodo razpošiljali na vse strani.

Na onem poprej pustem kraju pa znado postati imenitne toplice, k čemur bo mnogo pripomogla tudi ugodna legat glavne železnične proge, oddaljena oo srbskega kulturnega središča Belgrada samo eno uro vožnje po železnici.

a Socijalistični „Naprej“ prinaša v zadnji številki z dne 4. sept. iz peresa Antona Kristana članek „Slovensko deco v slovenske šole!“, v katerem se odločno zavzema za pouk v materinščini in poziva slovensko delavstvo, naj pošilja svoje otroke v slovenske šole. Upamo, da boče slovensko delavstvo zlasti tudi v Celju, Trbovljah, Hrastniku, Mariboru, Sevnici in drugod uvaževalo ta odlični poziv!

a Zmešanemu sultanu Abdnl Hamidu, so dovolili, da si sme urediti mizarstvo delavnico.

a Bleriot v Zagrebu. Sestavil se je poseben odbor, ki bo zaprosil aviatika Bleriota, da se na povratku iz Budimpešte pokaže tudi v Zagrebu.

a Dr. Žarka Miladinovića, o katerem smo že poročali, da ga je vojno sodišče oprostilo obtožbe veleizdaje in nabiranja vstašev za Bosno, se je vrnil v Rumo in je bil sijajno sprejet. Narod mu je izpregel konje in peljal voz pred njegovo stanovanje.

a Naslednik barona Buriana. „Hrvatski“ brzojavljajo včeraj iz Dunaja, da je demisija baronu Buriana, skupnega finančnega ministra, gotova stvar in bo te dni službeno potrjena. Njegov naslednik in šef bosanske vlade bo imenovan dozrajni poslanik v Belgradu grof Forgach.

a Severni tečaj dosežen. Uradno poročilo danskih kolonij na Gronskem pravi, da je v Lerwick dospel ameriškanski potovalec dr. Cook tja na povratni poti od severnega tečaja, ki ga je s svojo ekspedicijo dosegel dne 21. aprila 1908. Dr. Cook je dospel septembra 1907 na koncu plovnih vodnih cest ter nadaljeval od tod svojo pot peš in na saneh proti severnemu tečaju. Cookovi ekspediciji se je pridružilo mnogo Eskimov, bivajočih na Gronskem obrežju. Dne 19. februarja 1908 je zapustil Cook gronsko obrežje ter krenil v spremstvu 10 mož s 13 sanmi in 103 psi proti zapadu. Za časa arktične noči (trajajoče 3 mesece) je ekspedicija hudo trpela, temperatura je pala na 83° F (46° C) pod ničlo. Ako je to res, boče datum 21. april 1908 znamenit dan v zgodovini človeštva. Stoletne težnja izobraženega ljudstva doseči enkrat severni tečaj je spolnjena in to v dobi, ko se je angleškemu poročniku Shakletonu posrečilo priti v bližino južnega tečaja ter nam podati verodostojen opis kraja na najjužnejši točki zemlje. Prvo ekspedicijo na sever je napravil okolo 325. l. pred Kr. Pytheas iz Marsilie, ki je dospel do otoka Thule, ki je bil pač eden shetlandskih otokov. Ultima Thule je bil cela stoletja izraz za najbolj oddaljene kraje na svetu. Tisoč let kasneje so si prizadevali irski menihi pridobiti severne dežele ter so prodrli na Faröre in Island, njih ekspedicijam so pa skandinavski Vikingi napravili konec, kateri so sami v 9. stoletju (po Kr.) prodrli na Gronsko in na vshodno obrežje Amerike. Do 15. stoletja ni potem več nikakih poročil o novih ekspedicijah. L. 1462. je prišel Portugalec Cortoreale na Novi Fundland, kmalo po odkritju Amerike 1497. l. je priplul Benečan Calcoto na povelje angleškega kralja Henrika VII. do Labradorja. Od te dobe zaznamenava zgodovina nepregledno vrsto ekspedicij, ki so se vršile iz trgovskih, znanstvenih in politično-pridobivalnih obzirov v severne kraje Azije in Amerike, na otoke in morja. V drugi polovici 19. stoletja se pa začena doba čisto znanstvenih ekspedicij, ki so bile organizirane z največjo skrbnostjo z državnimi ali pa tudi s privatnimi denarnimi sredstvi. Od teh ekspedicij imenujemo v prvi vrsti ekspedicijo Nordenskjöldja z ladjo Vega. Avstrija je 1872. leta poslala ladjo Tegetthof pod Payerjem in Weyprechtom, ki sta odkrila otoke, katerim sta dala ime Franc Jožefova zemlja. Od najnovejših polarnih potovalcev imenujemo kapitana Sverdrupa in Fridtjofa Nansena.

V balonu je nameraval preleteti severni tečaj švedski potovalec André, kateri je vzletel 11. julija 1897 na Špicberških otokih, ki je pa brzokone svoj smeli poskus plačal s svojim življenjem, kajti do dandanes nima še zanesljivega poročila o njegovi nadaljni usodi. Vsi neuspehi in vse nezgode dosedanjih poskusov prodreti do severnega tečaja, so učenjake le še bolj podžigale v njih prizadevanjih dospeti končno na najsevernejšo točko naše poloble

leto za letom so se pripravljale nove ekspedicije. Odkar imajo Nemci Zeppelinove zrakoplove, se je ustanovila nemška družba pod pokroviteljstvom cesarja Viljema II. in pod predsedstvom njegovega brata princa Henrika, ki si je postavil namen konstruirati mogočen zrakoplov po Zeppelinovem sistemu ter z njim doseči severni pol. Amerikanec dr. Cook je Nemce prehitel, prišel je na severni tečaj tudi brez Zeppelina.

Štajerske novice.

d Zaplenili so nam včerajšnji list radi dveh malih člankov, tikajočih se nameravanega nemškega izzivanja v Gaberju. Za zaplenitev smo izvedeli tako pozno, da ni bilo več moči privediti druge izdaje. Včerajšnji list dobe cenjeni naročniki pod enim ovojem z današnjim vred.

Zadeva podkupljenja in „Straža“ in „Narod“. Mariborski duhovniki, ki so mojstri v spletkarjenju, bi radi kljub jasnosti, katero smo z objavo pisem v četrtkovi številki „Narodnega Dnevnika“, javnosti podali, vendar še dalje nas sumničili, akoravno so si v svesti, da je brezimno pismo Woschnaggu pisala klerikalna kreatura, če ne po direktnem naročilu klerikalnih kolovodij, pa vsaj v njihovi — službi. „Slov. Narod“, ki je o zadevi začel poročati, nas včeraj poziva, naj objavimo ime morebitnega pisca, da „Straži“ gobec zamašimo. V tem oziru omenjamo, da imamo mi pač nujen sum o piscu v isti meri kakor menda poročevalec „Naroda“, absolutne gotovosti pa ne in zato se nočemo prenagliiti. „Narodu“ pa ne branimo, da stori po prvem koraku še drugega in objavi ime. Da se boče tudi „Straži“ spomin osvežil, opozarjamo jo, da mi slutimo pisca anonimnega pisma v oni osebi, s katero je imel poslanec dr. Korošec dne 11. aprila t. l. ob 1/2 9. uri zvečer zaupen sestanek v pisarju na celjskem kolodvoru in kateri osebi je podal dr. Korošec ravno tamkaj svojo roko. Če bi dr. Korošca spomin zapuščal, spominimo pa njegovega pomočnika Vladimírja Pušenjaka na pogovor, ki ga je imel v brzovlaku iz Laškega trga v Celje dne 26. junija t. l. z makolskim kaplanom. Takrat je Pušenjak rekel, da se načelstvo klerikalne zadržne zveze peča z načrtom sprejeti v službo nekega uradnika, ki bi prepeljal članice celjske zadržne zveze v klerikalno zadržno zvezo. — Mi slutimo, da je ravno isti gospod klerikalcem na ljubo pisal anonimno pismo Woschnaggu. „Straža“ zdaj imaš ti besedo.

d Iz Vurberga. Ptujskim Nemcem prav nič ni po godu veselica 5. sept. Delajo že priprave za Slovence. **To je pokazal nemški kričač klerpar Frank dne 31. avgusta v Vurbergu v gostilni gosp. Goloba.** Izzival je slovenske goste na vse načine, najbolj pa ga je jezilo 5. september. **„Vsak Slovenec, katerega dobim v svoje roke, bo si iskal krvav zavetišče“**, tako se je izrazil. Kakor je pravil, imajo Nemci že vse polno gnilih jajc in bikovic pripravljenih. Govoril in kvasil je tudi o ljublj. županu Hribarju in dr. Ploju, ter se izrazil, da obema pretijo Nemci s smrtjo. Nekoliko časa so ga gostje mirno gledali, pa skoro je prejel on zasluženo plačilo. A on je ušel. (To so tisti hujskači po poklicu, ki hodijo slovenski narod izzivat in zasramovat v njegovo hišo, ki pa jih nikoli ne doleti zaslužena kazen. Da so pa Nemci vse mobilizirali in se za vzprejem dobro organizirali, je znano. To je njihova znana prakтика. Pa je že tako: edno mora biti nakovalo, edno kladivo. Mi smo prvo. Op. ured.)

Mariborska „Straža“ in ptujski „Štajerc“ v lepi slogi lažeta, češ da

sem bil podpisani nekoč urednik nekoga nemškega lista. Imenujem Viktorja Cenciča, odgovornega urednika „Straže“, in Karla Linharta, odgovornega urednika „Štafjerca“, podla lažnjivca. Kaj imata storiti, znata. Da bom jaz storil potrebne korake pri sodnji, je samoobsebi amevno. — **Vek. Spindler.**

d Poslanec kmečke zveze zaradi surovosti obsojen. Včeraj je bil pri c. kr. okrajni sodnji v Ormožu obsojen g. Anton Meško, deželni poslanec duhovniške stranke, na tri dni zapora, ktera kazni se mu je spremenila v globo 30 K. Ne lilo bi to nič čudnega, saj v razburjenosti vsakdo lahko stori nerodnost, da koga žali. Žalostno je pa, da je bil Anton Meško obsojen zaradi žalitev svojih volilcev na shodu, kterelega je sam sklical dne 15. avgusta v Jastrobce pri Središču. Ko so navzoči zborovalci zahtevali, naj se voli predsedstvo, pokazal jim je ta olikani gospod dolg nos in navskriž fige, rekoč, da bode le on sam predsedoval shodu. Ker je imenoval Meško odličnega posestnika Cirila Zabavnika vagabunda in Alojza Lista fakina, razburjena množica seveda zborovanja sploh ni pripustila in je moral Meško s kaplanom Stuhcem vred oditi, včeraj je pa bil povrh še obsojen zaradi psovovanja. Na take poslance so duhovniki pač lahko ponosni.

z Še en kandidat! Če bi bil dr. Ambroschitz preveč sramežljiv, da bi sprejel kandidaturu mesto padlega tekmeča Woschnagga, misli se med Celjani tudi na mladega odvetnika dr. Zangerja. Ta ima vsaj že nekoliko bolj iz slovenskega Cankarja v Nemca prelevljeno ime, dočim je Ambroschitz Woschnaggu po imenu še vendar preveč soroden. Toda hudomušneži pravijo, da bi dr. Zangerja utegnili ubiti neko usodepolno pismo, ki se nahaja v rokah Slovencev. Tu bi pa ne prišla v poštev le narodna, ampak osebna čast, ker bi si utegnil celo državni pravdnik mustače zasukati.

z Za mandat, ki ga je odložil Vošnjak, se pripravajo celjski nemškutarji. Pri „Merkurju“ debatirajo vsak večer. Eni pravijo, da ne sme biti jurist (dr. Ambrožič), drugi pa ne marajo obrtnika. Ker torej to ni možno, se nekateri potezajo za dr. Pevca, ki je sicer tudi jurist in eden vojniških nemškutarskih stebrov. Sedaj pa mora pameten človek vendar pomisliti, čemu so pravzaprav uprizorili nemškutarji sami gonjo proti Vošnjaku, saj vendar nimajo ne enega človeka, ki bi bil Nemeč in sposoben za kandidata. Če hoče Pevce prevzeti vlogo Vošnjakovo, pa naj vsaj prej dokaže, da mu je pravo ime n. pr. „Peutz“ ali kaj sličnega, samo, da ne bo spodtike potem.

d Dr. Verstovšek in Woschnagg. Dr. Verstovšek nam je, kakor znano, na očitjanje, da je imel v zadevi „Stražinega“ in „Gospodarjevega“ molka o Woschnaggu, konferenco z Woschnaggom, poslal popravek, da „v tej zadevi“ ni imel z Woschnaggom nobene konference. Mi smo takoj pozvali dr. Verstovška, naj govori bolj jasno in pove, ali je sploh imel z Woschnaggom kako politično konferenco ali ne. Ves svet se čudi, da nam dr. Verstovšek ne odgovori na to jasno vprašanje. Mi konstatiramo, da vemo iz avtentičnega vira, da je imel dr. Verstovšek konferenco z Woschnaggom.

d „Priatelj ubogih“ je menda po načelih krščanske ljubezni do bližnjega dež. poslanec Ozmeč, ki je svoja posestva potom javne dražbe za 3300 K razprodal a noče za uboge občine Obrež postavno določenih odstotkov plačati. Da, da — Micka Kovačeva —

o Na potčni tečaj 8.—12. t. m. v Celje! Udeležite se vsi, ki se zanimate. Prijavite se in izjavite izrecno,

ali zahtevate prosto stanovanje ali ne. Prijavite se na: Zveza narodnih društev v Celju. Predavanja so velezanimiva in skozinskoz praktične vrednosti za vse napredne organizatorje in delavce v naprednih izobraževalnih društvih.

o Slavnost 12. t. m. obeta biti nekaj v resnici velikanskega. Vrši se po vseh prostorih celjskega Narodnega doma. Nastopijo razna pevska društva in tamburaški zbori ter dve godbi. Od 5. ure naprej je v dvorani velezanimiv vsopred: Šaljiva enodejanka „Na moscu“. Nastop znanega tenorista g. Ašiča, nastop dunajskega in celjskega kvarteta, amoret, „Gos na goslih“, humoristični živalski kvartet, otroški balet, nastop najslavnejših slovenskih atletov itd. itd. Razun tega poseben varijete z najboljšimi močmi. Muzej. Kranjska gostilna itd. Zanimanje za prireditve je jako veliko!

d Knjižnica „Narodne založbe v Celju“ je izdala v posebni knjigi „Izlet gospoda Brončka v XV. stoletje“ kot ponatis iz „Narodnega Dnevnika“. — Knjiga obsega 247 strani, stane 2 K, po pošti 220 K. — Vsi prijatelji zdravega humorja bodo segli po tem izredno zanimivem spisu slavnega češkega pisatelja Svatopluka Čecha.

u Vse Slovence mesta in okolice pozivljamo, da se udeležijo v ogromnem številu jutrišnjega pešizleta našega Sokola v Petrovče. Zbirališče „Sokolski dom“ v Gaberjih. Odhod s Sokoli vred.

u Bratje Sokoli! Jutri v nedeljo dne 5. tm. priredi celjski „Sokol“ pešizlet v Petrovče k veliki ljudski veselici. „Sokol“ odkoraka ob 3/4 na 2 pop. od Sokolskega doma po Dečkovi cesti v vrstah z razvito zastavo. Nastop naš mora biti veličasten — zato pa je potrebna udeležba vseh bratov Sokolov! Nazdar! Odbor Sokola.

u Slovincem Štajerskim! Lanski 20. september je in bode ostal vsem Slovincem v neizbrisnem spominu. — Zakaj, to ve danes že vsak, in ta dan, ta narodni praznik so si izbrali slovenski akademiki po vseh krajih naše lepe zelene Štajerske za svoj dan. Ta dan bodo hodili slovenski akademiki po vseh krajih naše lepe zelene Štajerske z nabiralnimi polami in nabirali v narodne namene. Že lanska ta zbirka, imenovana „Narodna zbirka“ je imela nepričakovano lep uspeh; blizo 3000 K se je nabralo in razdelilo v narodne namene. In letos ne smemo zaostati. Vsak prispevaj po svojih močeh in svota se gotovo podvoji. Lani, ko smo hodili po kmečkih in delavskih hišah, smo opazili, da še tli narodna iskra v teh ljudeh, le vzbuditi jo je treba. In da je za to taka narodna zbirka prav pripravna, ko da priprosti človek narodni davek in pripiše svoje ime, to bo lahko sprevidel vsak. Dal bode pa, kakor po navadi tudi slovenski inteligent brez razločka stanu. In tako bomo kot lani imeli ob sklepu zbirke zopet nov velik imenik narodno zavednih Slovencev.

Še nekaj! Res je, da so narodni davki ogromni; a kakor drugi, tako tudi slovenski akademiki nočejo v narodnem delu zaostati. Ta dan smo si zbrali mi in ta naj bo naš dijaški dan. Že prihodnje leto se ustanovi za te zbirke stalen dijaški odsek, sestavljen iz vseh struj. Štajerski Slovinci! 20. septembra, ko potrka tudi na Vaša vrata slovenski akademik z nabiralno polo, sprejmite ga prijazno in se podpisite s kakim zneskom; vsak po svojih močeh! In čim več bo podpisov in čim večja bo nabrana svota, tem glasnejši bo odgovor tisim, ki so prelivali slovensko kri na naših tleh.

Klub napr. sl. akademikov v Celju.

o Več luči! Pot od kapucinskega mosta pod železnico skozi drevored k brvi čez Voglajno in mimo „Skalne kleti“ k Sv. Jožefu je vzrok neprestanih pritožb, ker ponoči ni nikoli razsvetljena. Toliko in toliko smo že pisali o tem — pa nič ne pomaga! Okoliška občina se izgovarja na mestno, ta na okoliško in stvar noče priti naprej. Kakor da bi bili zvezani s temi par svetilkami ogromni stroški! Svetujemo mestnim in okoliškim občinskim odborom, naj bi s svojimi občinskimi uslužbenci vred romali vsaj eno deževno temno noč po tej poti — pa bi kmalu storili svojo dolžnost! Ali pa so posestniki in davkoplačevalci ob tej poti manj vredne vrste? Bodedo videli!

o Vse Hrvate in Srbe v Celju in okolici pozivamo, da pridejo danes dne 4. sept. t. l. ob 8. uri zvečer v rdečo sobo „Narodnega doma“ na prijateljski sestanek in razgovor o važnih vprašanjih.

z Dramatična novost, ljudska igra v 5. dejanjih s petjem „Slepa ljubezen“, spisal A. Pesek, pevske točke uglasbil E. Adamič se uprizori v Celju v „Narodnem domu“ v sredo, dne 8. septembra t. l. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Prvikrat se je uprizorila ta igra 1. avgusta t. l. v Ptujju in je dosegla vsestranski velikanski uspeh; drugikrat se uprizori v Celju 8. septembra t. l. in sicer v prid Ciril in Metodovi družbi. Igrajo ptujске diletantinje in diletantje s sodelovanjem otrok najuglednejših slovenskih ptujskih meščanov pod osebnim vodstvom g. pisatelja in skladatelja. Na uprizoritev te izborne igre opozarja slavno občinstvo in vljudno vabi k obilni udeležbi odbor „Zveze nar. društev“.

z Odmevi volitev. Pred časom je celjsko okrajno sodišče obsodilo svetnika trgoveške zbornice Mörtla v globo 70 kron, ker je trdil, da potnik Rudolf Beyer laže, če pravi, da se je Wastian o nemškem kandidatu Woschnaggu nepovoljno izrazil. Beyer, Aistrichov pristaš, ga je tožil radi žaljenja časti in Mörtl je bil obsojen. Sedaj pa je po prizivu oproščen od deželnega sodnega svetnika Wenedikterja, ker je baje dokazal, da je Beyer lagal. Mi ne vemo, je li Wastian o Woschnaggu slabo sodil ali ne, jasno je le, da se človek o takem kandidatu ne more hvalevredno izreči. No, pa nemštvo je rešeno.

Dr. Hans Fürstbauer, oni možak, ki mu moraš poštenje plačati, je po strani c. kr. avskultant pri sodišču. Po strani, pravimo, je on uradnik sodišča, ki deli Slovincem pravico. Glavni njegov posel pa je tajništvo Südmarmine podružnice v Celju. Želimo prospeha!

u Požar v Gaberju. Sinoči je pogorela v Gaberju sušilnica za hmelj, last gospe dr. Dečkove.

u Beseda k požarju pri g. dr. Dečkovi. Ko je sinoči začelo v sušilnici gospe dr. Dečkove v Gaberju goriti, je poslal okoliški občinski redar Videnšek nujno dva fanta na mestno stražnico, da bi se sklicala celjska požarna bramba. Zatrjuje se pa, da so se v Celju krohotali, ko so slišali, da gori pri g. dr. Dečkovi. Dejstvo je, da se požarna bramba ni poklicala in da se niti znak o ognju ni dal, akoravno je bilo celo Gaberje v nevarnosti. — Tako delajo poklicani krogi v Celju. Pohvaliti pa moramo ravnatelja Westenove tovarne Pfeiferja, ki je hitro sklical tovarniške delavce in je vodil gašenje ognja. Izkazalo se je ob ti priliki tudi kot zelo pametno, da je okoliška občina ob državni cesti pripravila hidrante pri vodovodu, kjer se je dobilo dovolj vode za gašenje požarja.

d Že zopet hčerka — porodi se — (ne Roseggerju!) — ampak naši

vrlji Ciril-Methodovi družbi v „osebi“ nove podružnice, ki se ustanovi v nedeljo dne 5. sept. v Petrovčah. — Lepaki in časniške objave raznesle so to prijetno vest že širom domovine. Komur se pretaka po žilah neskaljena rodoljubna kri in čuti v sebi slovenski živelj, bo smatral za sveto dolžnost, da položi z svojo navzočnostjo pri slavlju in veselici, vršečima se ob tej priliki v nedeljo popoldne na vrtu gostilne pri Šantljevih svoj obolus na žrtvenik nove podružnice. Brhkoudni in čili naši sokoli pomagali bodo skrbeti za sijaj prireditve na način, da se boš divil in ti bo utripalo srce narodnega ponosa in vshičenosti. Nikdo naj ne opusti, dojti pravočasno (točno ob 3. uri), kajti udeležba pri slavnostnem govoru trudomarne g. Prekoršeka imej značaj mogočne manifestacije in izraza narodne zavesti. Docela izključeno je, da bi utegnili biti temu ali onemu žal, ako pride. Kdor torej čuti z nami, ne bo izostal!

o Cvetoči hruški. V sadonosniku posestnika Kolmana v Slivnici pod Mariborom ste dve hruški v najlepšem, polnem cvetju.

o Iz Cvena nam je poslal jabolčni cvet, ki ga je utrgal na šolskem vrtu, stud. gymn. Gorislav Pušenjak. Nemara se bliža pomlad.

d Sarajevski nadškof Stadler in mi. Priobčili smo pred kratkim dopis „Nar. listov“ iz Sarajeva, v katerem smo nekoliko osvetlili politiko nadškofa Stadlerja in njegovega protivnika dr. Mandiča. Duhovniški „Slov. Gosp.“ se je seveda takoj zganil, da brani Stadlerja, češ, da je žrtvoval celo svoje premoženje za uboge bosanske kmete. To je splošna trditev, za katero „Slov. Gospodar“ pač ne bi vedel navesti podrobnih dokazov; saj je znano, da duhovni gospodje po navadi ne žrtvujejo preveč za ubogega kmete; naše visoke štolnine so živa priča za to. Zanimivo pa je, da zagovarja „Slov. Gosp.“ Stadlerja, čegar glasilo „Hrvatski Dnevnik“ noče navzlic ustmenim in pismenim opominom ustaviti in serata za Südmarmino banko v Gradcu, s katere pomočjo se gonijo slovenski kmetje z rodne grude. Lep kmečki list, kateremu je nemškega judeževga denarja lačen list in njegov izdajatelj katoliški škof več kot slovenski kmet! Pa še pravijo, da „Slov. Gospodar“ ni duhovniški list . .

o Velika ljudska narodna veselica v Ptujju, ki se je nameravala vršiti jutri, se je morala zaradi nepričakovanih ovir preložiti na 12. sept. t. l. Veselica se ne vrši v gostilni „pri zamorcu“, temveč v prostorih „Narodnega doma“. Za vsestransko zabavo je poskrbljeno z obširnimi vsopredom, ki se bode v kratkem prijavil. — Ker je čisti donesek namenjen vsaj v delno uteho bede po toči poškodovanih prebivalcev ptujškega in ormoškega okraja, je dolžnost ne le vsakega ptujškega Slovenca, temveč tudi vsakega inteligenta in zavedneža na deželi, da skrbno agitira za obilno udeležbo. — Dobrotniki, posebno tisti, kojim je toča prizanesla, se vljudno prosijo, da pošljejo vsakovrstna darila, jedila, pijače itd., ki se bodo razpečavala v posameznih šotorih. Ista naj se pošljejo veselničnemu odseku v Narodnem domu v Ptujju. Vsako darilce se hvaležno sprejme in blagi darovalci naj bodo prepričani, da jih bode blagrovale nešteto bednih, a hvaležnih src.

o Iz Ptujja. Minulega meseca se je vršil v Ptujju letošnji redni občni zbor slov. akad. društva „Bodočnost“. Splošno se je povzelo iz odborovega poročila, da je bilo društveno delovanje

tekem zadnjega leta zelo živahno in plodonosno, da se je reorganiziralo društvo na znotraj ter pokazalo s svojimi uspehi na zunan, da je izvrševalo svojo dolžnost in izpolnilo svojo nalogo. Vsled raznih zaprek je seveda morala ostati marsikatera dobra ideja le — ideja. — Ustanovilo je društvo zadnje leto 2 javni ljudski knjižnici in sicer jedno pri Sv. Ani na Krembergu in jedno pri Sv. Trojici v Slov. goricah, izpopolnilo pa tretjo na Ptujski gori. Pripravil se je tudi že material za 4. javno ljudsko knjižnico, katero misli ustanoviti društvo v kratkem. Vse tri knjižnice uspevajo jako dobro; povprečno se je prečitalo v vsakem posameznem kraju 449 knjig. Nadalje so se priredile tri ljudske veselice, katerih moralen in gmeten uspeh je bil prav zadovoljiv. Denarni promet v zadnjem letu je znašal nekako 600 kron. Poravnali so se po večini vsi, tudi zastareli dolgov, tako da izkazuje bilanca še preostanek nekkih 50 K. — Da pa se društvo ne le obdrži na sedanjih višini, temveč tudi napreduje, je potreba manj zabavljanja, več energije in več dela od dijaštva samega.

z Posojilnica v Ptuj odda za šolsko leto 1909/10 na slovenski kmetijski šoli v Št. Juriju ob J. ž. štiri stipendije po 280 K za kmečke sinove iz ptujkega okraja. Prošnje (s šolskim spričevalom) se imajo vložiti najkasneje do 10. septembra 1909.

d Ptujsko Súdmarkino glasilo „Štajerc“ je v zadnji številki udaril na veliki boben, naj slovenski stariši pošiljajo otroke v nemške šole. Pa še Linhart včasitaji, da bi bil „Štajerc“ vzdrževan od nemškega „Schulvereina“ in „Súdmarke“.

Obrotniki ormoškega okraja! V pridobninsko komisijo III. razreda volimo kot volilnega moža g. Jakoba Zadržavca, posestnika paromlina v Središču. — Za volilne može v pridobninsko odmerilno komisijo IV. razreda kandidiramosledečeg. obrtnike oziroma davkoplačevalce: Kandrič Simon, gostilničar, Ormož, Potočnik Jakob, čevljar, Ormož, Anušek Ivan, gostilničar, Runc, Simonič Franc, mlinar, Ivanjkovec, Pettovar Leopold, mlinar, Ivanjkovec, Veselič Ivan, trgovec, Velika nedelja, Horvat Ivan, gostilničar, Cvetkovec, Korpar Tomaž, kovač, Oslušovce, Korpar Ivan, kolar, Oslušovce, Kovačič Jožef, gostilničar Oslušovce, Horvat Alojzij, mlinar, Pušenci, Košanec Blaž, kovač, Pušenci, Irgolič Henrik, mlinar, Sadnice, Dogša Feliks, usnjak, Središče, Horvat Franc, čevljar, Središče, Kočevar Ivan, trgovec, Središče, Ploh Ivan, mizar, Središče, Prapotnik Matjaž, trgovec, Središče, Židarič Jožef, gostilničar, Središče, Mlinarič Franc, čevljar, Središče, Terstenjak Jožef, tesar, Središče, Vencel Pajek, pek, Središče, Rakuša Rudolf, gostilničar, Obrež, Škrlec Ivan, c. kr. poštar, Sv. Tomaž, Leben Alojzij, krojač, Podgorce, Tomažič, Ivan, kovač, Vitan. Volitev volilnih mož za III. razred se vrši 11. tm., za IV. razred 10. t. m. pri c. kr. davkariji v Ormožu, kjer je oddati pravilno izpostavljene glasovnice z legitimacijo vred. Glasovnice se tudi lahko oddajo za zgornji del okraja v pisarni g. dr. Omuleca v Ormožu, za spodnji del pri g. J. Zadržavcu v Središču, toda še pred omenjenim terminom. Davkoplačevalci, udeležite se mnogoštevilno teh volitev.

Iz Mute. V hudem dežju se vstavi tu pri nas oddelek konjice. Vojaki in konji do nitke premočeni, a stati so vendar morali na dežju. Čez dolgo prikrevsa občinski sluga, katerega prične obdelovati stotnik, da je bilo veselje. Na vse besede stotnikove si opazil pri slugi ie rahel nasmehljaj in malomarno izražene besede: „Obrnite se do župana“. Stotnik ves nevoljen spodbode ko-

nja in hajdi nad župana. Ali revček si je najbrž mislil, da bo imel opraviiti s kako pohlevno slovensko dušo, kajti vrnil se je ves pokropljen, čeprav je imel on prav: je bil dohod vojakov nanzanjen in hlevi in stanovanja bi morala biti preskrbljena. Enaki slučajji so se večkrat ponavljali tu na Muti, zato se nam čudno zdi, da je vojaška uprava tako popustljiva, ki je sicer — posebno ako se gre proti Slovanom — skrajno arogantna. Bil je to avstrijski oddelek konjice. Vse drugače se se bo godilo, ko se bodo pomikale tu mimo pruske pikelhavbe. Takrat bo dobil zadnji Prusak mehko ležišče in mu ne bo treba stati po cele ure na dežju. Dotični stotnik naj ne premišljuje le svojo zadevo, premišljuje naj tudi, kako se more nam goditi — nam Slovincem — pod prusko nadutim županom, ki drži ves duhovski in vladni aparat ž njim. Ako se Vam, avstrijski častniki, tresejo hlačice pred takimi kapacitetami, kaj pa se mora goditi z nami — ki smo brezprevna para?! Mi obmejni Slovenci gledamo brezbrizno, kako se gladi pot prusaštva. Zakaj brezbrizno? Zato, ker v slučaju da pridemo pod Nemčijo, smo trdno prepričani da se nam ne more slabeje goditi, kakor se nam godi pod vlado avstr. Nemcev. Tam gori v rajhu je dobiti vsaj nekaj olikanih Nemcev, ki bi z nami čutili, kako se pa z nami tu v Avstriji dela, ni mogoče dovolj označiti: stekli psi so nedolžna jagnjeta proti barabstvu avstrijsko-nemške vladajoče sodrge.

d Dijakom in dijakinjam, ki pridejo v Mariboru v šolo, posreduje Slov. trgovsko društvo v Mariboru brezplačno stanovanja, pri le poštenih slovenskih rodbinah. Opozarjajo se toraj cenj. stariši, da se že sedaj za to brigajo. Tozadevna natančna pojasnila se dobe pri trgovcih M. Berdajs in Vilko Weixl.

d Župani in občinski svetovalci, kozjanskega okraja za obstrukcijo. „Slov. Gosp.“ javlja da so se nekateri župani in obč. svetovalci v kozjanskem okraju izrekli za obstrukcijo, katera je pa po izjavi dr. Šusteršiča že prenehala. Torej je nepotrebno o tem vprašanju dalje govoriti. Zanimivo pa je, da so ti gospodje izrekli zaupnico klerikalnim poslancem, torej tudi dr. Korošcu. Bili bi pa v veliki zadregi, ako bi se spoštovane glave vprašalo: kje vidite sadove dela klerikalnih poslancev? Merda v tem, da so sedaj prevzeli — brežiški nemškutarji pripravlj. dela za soteljsko železnico? Morda v tem, da cena avstr. vinom in živini vsled ogrsko hrvaške konkurence stalno pada? In tako naprej . . . Sicer so pa klerikalni volilci v imenu svete vere zadovoljni, če jim tudi kmečki oderuhi in klerikalni izkoriščevalci potegnejo kožo z glave. Zato bo dr. Korošec še lahko nekaj časa delal politiko . . . če se ljudem ne odpro oči.

z Mlad rešitelj. V četrtek popoldne sta se igrala osemletni Martini in devetletni Pavlič na splavu na levi strani Drave pod novo deklisko šolo v Ptuj. Namah se Martiniju spodrsne in on pade v močno naraslo reko. Kakih dve sto metrov nižje ga zapazi petnajstletni Wagner, gojenec strojne šole in skoči oblečen po nja. Rešil ga je z osebno nevarnostjo. Major Appel, poveljnik pionirjev, ki so na nasprotni strani mostove delali, je zapovedal rešitelja prepeljati, docim je g. učitelj Tschech rešenega dečka odvedel domu. Rešitelju so oficirji postregli s toplim jedilom in kuhanim vinom. Nadeli so mu, tudi pionirsko uniformo, ker je bila njegova premočena in zvečer je korakal mladi „pionir“ z drugimi domu.

d Zadrugištvo na Štajerskem. Dne 1. prosinca 1909 je bila na Šta-

erskem (nemškem in slovenskem) 763 registrovanih zadrug in sicer 113 Šulce-Deličevih posojilnic, 386 rajfajzenovk, 163 nedenarnih kmetijskih zadrug in 43 konzumnih zadrug. Povrh tega je bilo 48 obrtniških zadrug, 8 stavbenih in 2 razni zadrugi. — Štajerska stoji glede števila zadrug med avstrijskimi pokrajinami na 6. mestu; (pred nami so Češko s 3588, Galicija z 2276, Moravsko z 1911, Nižjeavstrijsko z 1039 in Tirolsko z 871 zadrugami.) Zanimivo je, da stoji Štajerska tudi glede nedenarnih kmetijskih zadrug na 6., glede števila rajfajznovk pa na 7. mestu. (Kogar zanima razvoj avstrijsk. zadrugištva, kakor se izraža v statističnem pregledu, si naj prečita zanimiv tozadevni članek potov. učit. gosp. Stiblerja v septembarski številki „Zadruga“.)

v Umrl je v Mariboru v pokojeni realčni prof. I. Sedlaček. Deloval je od leta 1889 do 1907 na mariborski realki.

o Zveza štajerskih kmetijskih zadrug priredi jeseni ob priliki jesenskega sejma v Gradcu veliko razstavo štaj. sadja in vina iz vseh delov dežele. Obenem se bodo točila razna vina, da se obiskovalci prepričajo o dobroti štajerskih vin. — Ob tej priliki znova opozarjamo slovenske poklicane činitelje na lepo misel skupne večje slov. gospod. razstave na Spod. Štajerskem ali pa vsaj na prireditvev okrajnih razstav, ozir. vinskih sejmov itd. Mi vse premalo storimo za izvoz svojih pridelkov — mešetarijo navadno z njimi Nemci in vtaknejo tudi lepe dobičke v žep. Pa saj govorimo na gluha ušesa!

a O admontski blamaži nemškoscijonalnih in krščanskosocialnih braniteljev nemškega značaja Zg. Štaj. proti nemšk. romarjem pravi celo graški „Volksblatt“, da je zasmehovanje nemškega obrambnega dela. Na neko časnikarsko poročilo, da pridejo Čehi, se je mobiliziralo nekaj tisoč ljudi, ne da bi se bil kdo prepričal o resničnosti notice. Prav res, zgornještajerski lahkoverni krofači so osmešili pred celim svetom resnost nemškega obrambnega dela!

Kranjske novice.

z Slovenske gledališčne predstave pod firmo „Slov. deželnega gledališča v Ljubljani“ so se vršile, kakor poroča ravnateljstvo, v Belgradu in v nekaterih drugih mestih so bile nanznanjene. Ravnateljstvo sporoča, da ni s tem v nikaki zvezi, ampak da je te sleparije uprizoril na škodo ugleda slovenskega gledališča neki hrvaški igralec, ki že od 1. t. l. aprila ni več član ljubljanskega slov. gledališča.

z Nasilstvo nemškega vojaštva. „Slov. Narod“ poroča iz Postojne: V sredo zvečer so vojaki 27. pehotnega polka iz Ljubljane pili v krčni poleg kolodvora na Rakeku. Radi litra vina so prišli v navskrižje s krčmarjem, na kar so jeli strahovito razgrajati in razsajati. Psovali so Slovence ter razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Lotili so se tudi neke ženske ter jo strahovito pretepli.*) Vojaška oblast in orožništvo se trudita, da bi škandalozna afera ostala prikrita pred javnostjo.

z Slovenščina „Orlov“. „Slov. Narod“ priobčuje sledeče za Orle-Čuके nad vse značilno pismo odbora nekega Orla na „brata“, ki so ga izključili. Ta veleznamenita „odpustnica“ se glasi: „Dragi! Usled sklepa seje dne 25. avgusta 1909, dajemo ti, ker so se od raznih ljudi slišale večkrat pritožbe tvoje nemoralnosti in radi drugih nečednih stvari, se ti na razna opominjanja, daje na znanje, ter se te po-

*) To je junaštvo! Op. stavca.

paragrafi odsekovih pravil pod odstavek B. § 3 ker si vedno nad 10. uro zvečer izven doma, po § 4. ker se le redko poslužuješ sv. maše, po § 9., ker mnogo občuješ z nasprotniki in hodiš v nasprotno gostilne, po § 3. odstavek F. ker kod tak, ki nosi uniformo Orla, ter taka dejanja izvršuje ni več Orel, in se zaradi tega jemlje ugled še drugim, ter iz teh razlogov iz telovadnega odseka izkluč. Zoper ta ukrep odbora, ako ti ni po volji, imaš se pravico pritožiti na Okrožje Orla“. Tako roparske tice Orli mrcvarijo našo lepo slovenščino! In kako krasen oris čukovskih značajev!

Deželni muzej kranjski je, kakor pravi „Sl. N.“ zaprt. Novi kustos dr. Mantuani je začel svoje službeno delovanje 1. avgusta s tem, da je najprej vzel — dopust za en mesec. Dne 31. avgusta se je vrnil, je muzej prevzel in je šel — zopet na dopust. Zdaj se mudi na istrski obali, dež. muzej pa nima kustosa. Krasna služba!

Koroške novice.

a Vzprejemnih izpítov ne bo na celovškem moškem in ženskem učiteljskišču, ker je že priglašeni dovolj gojencev. Navadno je še eden izpit jeseni.

a V Št. Janžu v Rožu je nastavljen na šoli, določeni izključno za Slovence, učitelj Marinič, ki je na veselici požarne brambe, sestavljene iz Slovencev, rekel: Ta požarna bramba naj štiti nemške Rožane pred Slovenci. Res lepe razmere vladajo na Koroškem!

Primorske novice.

v S shoda zaupnikov „Slovenske kmečke stranke“ na Goriškem. Včerajšnji „Kmečki glas“, glasilo imenovane stranke, poroča nekatere podrobnosti z zborovanja. Dr. Franko je poročal o političnem položaju, o razdoru v klerikalni stranki med novostrujarji (iz Kranjskega privandrani!) in starostrujarji („Slogaši“ pod vodstvom dr. Gregorčiča!) Slednji iščejo zveze s kmečko stranko za sedajne volitve. Po daljši debati se je nato ovrzel prvotni sklep stranke, da nastopi pri volitvah samostojno in se je sklenilo, da stranka stopi v pogajanja z „zmernostrujo“ ali „Slogaši“ v klerikalni stranki. Vpon deljek imajo „Slogaši“ sejo in če ne sprejmejo pogojev „Slov. kmečke str.“, ta takoj nato proglasi svoje kandidate.

v Slovensko učiteljske v Kopru bo, kakor poroča „Slovenec“ — baje iz merodajnega vira — že z začetkom tega šolskega leta premeščeno iz Kopra v Gorico. Stvar je, kakor pravi list, definitivno sklenjena.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Protí Čehom na Dunaju.

Dunaj, 4. sept. V zgornjem delu Mariahilfske ulice se je vršilo sinoči mnogobrojno obiskano protestno zborovanje nemškega Schulvereina proti češkim šolam na Dunaju in Nižjem Avstrijskem; po zborovanju so šli zborovalci v rednih vrstah po ulicah; posl. Neydenhofer, ki se je postavil sprevodu na čelo, se je s policijo dogovoril, da bodo Nemci mirni; ker se je vendar začelo demonstrirati proti Čehom, se je postavila policija na konjih demonstrantom nasproti in jih razgnala. Neki visokošolec se je v begu zaletel proti mestni železnici in je v padcu obležal z razbito črepinjo.

Reklamni stolp.

Cena predalu za enkratno objavo 60 vinarjev.

Kreditno in stavbeno zadruga „Lastni dom“ v Celju,

Rotovške ulice št. 12 pripravljamo obratnikom in trgovcem za nalaganje denarja, za inkaso, za denarna nakazila in razne kreditne posle.

Naročajte in razširjajte „Narodni List“

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank Največja zaloga tiskovin za prireditelje in urade Zvezna trgovina, Celje, Rot. ul.

Najboljši časopis za inseriranje je „Narodni Dnevnik“

Zvezna trgovina v Celju sprejema naročila na tiskarska dela katera se izvršujejo v lastni Zvezni tiskarni

Najboljše in najcenejše se kupi steklena in porcelanasta posoda v narodni trgovini Fr. Strupi, Celje.

Najboljše orožje v političnem boju sta „Narodni List“ in „Nar. Dnevnik“

Novosti v pisalnih in risalnih potrebščinah po zmernih cenah se dobijo vedno v Zvezni trgovini v Celju

Josip Zabukovšek krojaški mojster v Celju priporoča svojo zalogo oblek ter izdeluje obleke po meri od navadnega do najfinjšega kroja.

Na dober razvoj

Vašega podjetja

polagamo največjo vrednost kajti Vaš prospek je tudi naš prospek!

K temu bi Vam najslužil ta reklamni stolp z najgotovjšim uspehom!

Upravništvo „Nar. Dnevnika“

Stapinjski-Bilinjski.

v Krakov, 4. sept. Organ poslanca Stapinjskega priobčuje članek, v katerem odločno zanika vest o izmirjenju med Stapinjskim in Bilinjskim kot popolnoma neutemeljeno.

Nemškoavstrijski katoliški shod.

v Linc, 4. sept. Namesto nameravane splošno-avstrijskega katoliškega shoda, ki je bil odgojen, se namerava še tekom letošnje jeseni sklicati nemško-avstrijski katoliški shod v Linc ali Solnograd. Na dnevnem redu bi bilo v prvi vrsti šolsko vprašanje s katoliškega stališča. V merodajnih krogih se je baje že opustila misel na prireditve splošnega katoliškega shoda, dokler se ne poležejo viharji nacionalnega šovinizma.

Šolsko vprašanje v Poštorni, a Praga, 4. septembra. „Den“ poroča, da se vrši 8. t. m. izlet vseh čeških poslancev v Poštorno v svrhu študija tamošnjega šolskega vprašanja. Ekspedicijo bota vodila poslanca dr. Pacak in dr. Škarda.

Dr. Žaček v Pragi.

a Praga, 4. sept. Dr. Žaček je prišel danes zjutraj sem in je imel takoj posvetovanje z načelnikom izvrševalnega odbora mladočeske stranke dr. Škardo in drugimi vplivnimi osebami.

a Praga, 4. sept. „Den“ poroča, da je imel dr. Žaček kratko pred svojim odhodom z Dunaja posvetovanje z baronom Bienertom, katerega je prosil, naj mu pojasni svoje stališče glede šolskega vprašanja v Poštorni, da bi mogel tozadevno obvestiti češke vodilne kroge.

Različne vesti.

v Budimpešta, 4. sept. Kakor se poroča iz Brucka ob Mni., je spisatelj dokumentov Kovacs zakrivil nekatere nerednosti na škodo ogrskega narodnega muzeja in se je iz strahu pred posledicami ustrelil.

v Petrograd, 4. sept. Amerikanski konzul se je včeraj na sprehođu ponesrečil: konji so se splašili pred avtomobilom in so všli; voz se je prevrnil; ena konzulova hčerka je ubita, konzul sam, soproga in druga hčerka pa težko ranjeni.

Veleizdajski proces v Zagrebu. 134. dan razprave.

Včeraj je bilo baš 6 mesecev, kar se je pričel proces. V teh 6 mesecih je bilo zaslišanih 305 prič obtožbe, 24 prič, ki jih je poklical predsednik po svoji diskrecijonalni oblasti in — 16 prič zagovornikov. V celem torej 345 prič.

Nadaljevalo se je zaslišanje prič. Zaslišan je bil orožniški postajevodja Damjan Milkovič in Malega Gradca. Pojasnjuje svojo ovadbo, ki jo je svoj čas vložil proti Ad. Pribičeviću glede njegovih tajnih sestankov z raznimi „Srbijanci“.

Dr. Hinkovič predlaga, da se dobe od vojnega sodišča kazenski spisi proti dr. Žarku Miladinoviču in da se tu prečitajo. Iz teh spisov se bo dalo marsikaj pojasniti tudi glede izpovedb zoper tukajšnje obtožence.

Drž. pravdnik se temu protivi in senat odbije dr. Hinkovičev predlog.

Narodni gospodar.

i. Lastni dom registrovana kreditna in stavbena zadruga v Celju, je prejela meseca avgusta hran. vlog K 49.487'91 vrnjenih posojil K 17.892'64 in na obrestih od zadrušnikov K 2.142'41; posojil je izplačala zadrušnikom meseca avgusta t. l. K 29.298'—. Do konca meseca avgusta t. l. je imela ta zadruga prejemkov K 520.777'88 izdatkov pa K 517.752'46 toraj je znašal denarni promet K 1.036.530'34. Vseh hranilnih vlog v tem letu je bilo K 345.524'57; posojil se je vrnilo K 100.833'08; na obročih so vplačali zadrušniki K 14.693'99—.

Posojil se je izplačalo K 187.056'30; naložilo pa se je in vlog izplačalo K 251.149'16. Iz teh-le podatkov se lahko sklepa, kako blagodejno vpliva neprostovoljna reklama klerikalnih časopisov, katerim je ta zadruga trn v peti. Le naj še pišejo o stanju posojilnic v Brežicah, v Slovenski Bistrici in t. t. „Lastnega doma v Celju“ uspeh ne bode izostal; toda ker vam ljudstvo ne more verjeti, bode ta uspeh ravno v prid navedenim zavodom.

Važen zadružni tečaj — tako poroča „Zadruga“ v svoji zadnji številki — se vrši od 20. do 25. sept. t. l. v Darmstadtu. Predavali bodo najslavnejši nemški zadrugarji-praktiki o naj-novejših, najaktualnejših in najtežavnih vprašanjih iz vseh vrst kmetijskih zadrug. Kdor se hoče udeležiti, mora natančno poznati vse zadružništvo, čisto posebno dobro pa mora poznati kmetijsko zadružništvo nemške države. Kdor tega ne pozna, naj ostane raje doma, ker predavanjem nikakor ne bo mogel slediti. (Op. uredn.: Poroča se nam, da se nameravajo iz Slovenskega baje udeležiti tega tečaja celo taki ljudje, ki niti navadne posojilnice ne bi znali pošteno opisati, o drugih zadrugah pa še pojma nimajo. Naj bi ostali doma, da v Darmstadtu ne blamirajo sebe in nas Slovencev. Ta izvrženi denar bi gotovo bil lahko bolj plodonosno naložen. Izvemo tudi, da je dala vlada nekaj stipendijev za ta tečaj, od katerih odpadejo menda tri tudi v področje celjske zadružne zveze. Upamo, da se naklonijo te stipendije ljudem, ki bodo imeli od tečaja res nekaj in bodo pridobljene znanosti lahko uporabili v prid našemu zadružništvu!)

Tržne cene.

3. septembra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 3. septembra:

Tendenco za pšenico za nekoliko boljše. Zahtev se dvignile za 5 — 10 vin, tako da znaša tedenski zastoj samo še 10—15 vin. Rž in oves sta bila pa 15 ozir. 10 vin. ceneja kot koncem minolega tedna; kornuza pa se je utrdila za 5 vin. in je torej le še za 15 vin. v zastoju.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 26'60, nova kampanja K 24'—. Tendenco trdna. — Vreme: megleno in hladno.

Sladkor. Trst, 3. septembra: Centrifugal Pilés prompt K 31¼ do K 32'—, za november-marec K 29¼, do K 30¾. Tendenco stalna.

Budimpešta, 3. sept. Pšenica za oktober K 13'51, pšenica za april K 13'66, rž za oktober K 9'59, oves za oktober K 7'27, kornuza za september K —, kornuza za maj K 7'14.

Pšeničnih pounđ zmerno, veselje kapiti zmerno, tendenco trdna, prometa 30.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 5 vin. višja, rž in kornuza trdna. Drugo nespremenjeno. Vreme lepo.

Budimpešta, 3. sept. Svinjad: ogrske stare, težke 141 do 142 v., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 144 do 146 vin.; zaloga 27.130 komadov. Prignano 87 kom., odgnano 455. Ostalo torej 26.762 komadov. — Tendenco: trdna.

Obrambni vestnik.

a Dečica za družbo sv. Cirila in Metoda. Dne 22. avg. so v Seliščih pri Sv. Juriju na Ščavnici otroci v starosti od 6.—12. leta priredili „veseliš“, in sicer: Ljudmila, Vanda in Milivoj Plešičevi, Alojzija Topolnikova, Marija in Trezika Javšočeva, Jos. Križanova Rozalija Šafaričeva, Mimika Lasbacherjeva. Igrali so igro „Deklica s tamburico“. Prisotni so darovali za „Dr. sv. Cir. in Metoda“ 2 K 19 vin.

Slovanski zapiski.

a Množitev Madžarov na Hrvatskem. Iz letnega poročila madžarskega šolskega društva „Julian“ posnemamo, da je bilo na Hrvatskem in v Slavoniji: 1880. l. 41.417 Madžarov, 1890. l. pa že 68.794, 1900. l. celo 90.180 tako da danes število Madžarov na Hrvatskem že presega 100 tisoč. Posebno v Slavoniji napredujejo Madžarji in Nemci zelo naglo. Madžarska šolska družba je ustanovila lansko leto 7 novih šol,

tako da ima danes skupaj 30 šol s 4042 učenci. Družba ne deluje samo na šolskem polju temveč prireja tudi predavanja, daje informacije, svete in podpore. V ta namen je izdala l. 1909 koledar, ki ga je zastoj razdelila v 20.000 izvodih. Kljub temu konstatuje, da „ni v celi Evropi tako tlačenege naroda, ki bi životalil v tako bednih razmerah, kakor Madžari na ozemlju ogrske krone, v Slavoniji in Hrvatskem.“ Večje nesramnosti si človek res ne more misliti. Od teh hunskih kulturnikov bi se morda celo Wolf in Malik še kaj naučila.

o Povodni na Javi. Radi povodni je prišlo 600 ljudi ob življenjske. Železniški mostovi so razdejani in žetev deloma uničena.

Književnost.

d Mickiewicz in Puškin. Pri A. Gabrščku v Gorici sta izšle pred kratkim: 1. Gražina, historična pesem od A. N. Mickiewicza, 2. Cigani, pripovedna pesem od A. G. Puškina, oboje v prevodu M. A. Ternovca. Cena broširani knjigi 80 vin., po pošti 5 vinarjev več. — Človeku se zdi, kakor bi čital Koseskijevo slovenščino!

d Alojzij Remec: Veliki punt. Kmečka zgodba iz 18. stoletja. Založil Alojzij Filipič v Gorici. Cena 1 K 60 v., po pošti 10 vin. več.

v Slika dr. Ljudevita Gaja. V založbi g. Gjuro Noršića, fotografa v Krapini na Hrvatskem, je izšla krasna reprodukcija Tišovljeve oljne slike dr. Ljudevita Gaja v narodni noši od leta 1834 v velikosti 25 × 42, 41 × 66 cm. Hrvatska deželna vlada je priporočila vsem učnim zavodom sliko v nabavo, da se tako z vidnim znamenjem čuva trajni spomin na hrvatskega velikana. Slika je res jako lepa in bi ne smelo biti nobene boljše rodoljubne slovenske hiše, v kateri bi se ne nahajala. Naročnje se pri g.: Gjuro Noršić, fotograf. Krapina. Cena ji je 2 K.

v Kmetijske razmere na Češkem, je naslov X. zv. „Kmetijske knjižice“, ki jo izdaja ckr. kmetijska družba kranjska in ki je ravnokar izšel. Zvezek obsega poročilo o gospodarskopončnem potovanju slovenskih kmetovalcev na Češko l. 1908., sestavljeno po voditelju potovanja g. ckr. vinarskem nadzorniku B. Skalickem. Udeleženci potovanja so videli velikanski napredek češkega naroda na polju kmetijstva, tehnike in industrije. Ta napredek posnemati, bodi naša dolžnost, zato je bila upravičena želja, izdati to poročilo v tisku, ki bo udeležence spominjalo na prekrasne vtise, druge bralce bo pa istotako bodrilo k tistemu napredovanju, ki so ga zasnovali bratje Čehi v svoj blagor. Knjiga, ki je opremljena z 32 podobami se dobiva pri c. kr. kmetijski družbi kranjski po 70 v s poštno vred. Pri naročitvi je denar naprej poslati.

Društvene vesti.

a Cvenski in Ijutomerski dihetantje prirede dne 8. septembra t. l. popoldne ob 4. uri v prostorih evenske šole burko enodejanko „Eno uro doktor“. Ker je namenjen čisti dobiček v podporo ubogih šolarjev evenske šole, pričakuje se obilne udeležbe. Po predstavi se vrši v gostilni gosp. Jožka Rajh na Moti prosta zabava z obširnimi sporedom. Do svidenja!

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani in slovenskega trgov. društva v Celju.

Sprejme se: 4 knjigovodje, 4 kontorista, 2 poslovodja, 10 pomočnikov mešane stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 8 pomočnikov špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 3 blagajničarke, 5 kontoristinj, 10 prodajalk.

Službe išče: 4 knjigovodje, 3 kontoristi, 2 poslovodja, 2 potnika, 27 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 4 pomočnika manufakturne stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 8 blagajničark, 10 prodajalk.

Posredovalnica posljuje za delodajalce in člane društva popolnoma — brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Listnica uredništva.

Gospod J. V. v Laškem. Vaših dveh dopisov ne moremo na žalost objaviti, ker se nam zdita deloma preosebna, deloma pa posvečata primerno malenkostni zadevi preveliko pažnjo. Opravite zasebno, ni se nam dobro vmešavati in delati spor. Pišite nam kaj splošno zanimivega. Zdravi!

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje
1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K, boljše 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefiniga, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napolnjen z 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Naročajte plačilne listke dr. sv. Cirila in Metoda.

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72, pristno 14kar. z zlatom platinirana ura za gospode ali dame, najfinejše gravirana, z dobrim kolesjem, tekoča na kamenčkih, 20 K. Ista z dvojnimi pokrovom 25 K.

Št. 73, pristno srebrna ura za gospode ali dame, s 3 močnimi pokrovi, bogato gravirana, kakor s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z dobro zapinjačo, natančno regulirana 30 K. Št. 74, zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča rem. ura na zapinjačo, ki teče če se enkrat navije, celih 8 dnij neprenehoma na rubinih, (na kazalu se vidi njen tek) 35 K.

Št. 75, krasna rem. met. tula ura za gospode ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, z neseljivim kolesjem 18 K.

Št. 76, niklasta rem. ura za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana 8 K.

Cene se naj razumejo na mesečne obroke za komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico vsote ali se pa plača po poštnem povzetju. Dunajska tovarna za ure Hinko Weiss, Dunaj XIV. Pillergasse 1/184. Mesečno 2 kroni. 36

Najboljša prilika za nakup!

Krasna žepna ura z verižico samo 3 K 50 h.

30.000 komadov razprodanih, zato pošljem krasno 36 ur (ne 12 ur) tekočo remontoarko s sidrom od „Gloria“ srebra s švicarskim mehanizmom, lepo graviranimi pokrovi in s kazalom za sekunde, ki dobro gre, z lepo pozlačeno ali po-rebreno verižico vred za same 3 K 50 h

Nadalje ponujam pristno pozlačeno remontoarko s sidrom, najboljše vrste s švicarskim mehanizmom ter s pozlačeno verižico vred za 5 K. 3 letno pismeno jamstvo za vsako uro. — Razpošiljanje s poštnim povzetjem S. Kohane. Ekspozitna hiša za švicarske ure, Krakovo št. 450. Neštete zahvale in ponovna naročila. Za neugajajoče se denar vrne. 425 8-1

Mlad

trgovski pomočnik

mešane stroke ter

I učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta v trgovini mešanega blaga **Antona Vodenika**, Kostrivnica pri Rogiški Slatini. 429 2-1

Triji lepi močni

vinski sodi

z vrati, prostornina po 600 litrov, se takoj prodajo v vili „Regina“ pri Celju. 433 2-1

Proda se nova zidana

hiša

1/4 ure od Celja tik okrajne ceste, obstoječa iz ene velike in treh srednjih sob, kuhinje, kleti in gospodarskega poslopja. Poleg hiše je trta, ki daje na leto 400 l vina in obsega 1/4 orala. Pojasnila daje lastnik A. Reicher, Čret pri Celju št. 27.

Še dva dijaka

sprejme učiteljska rodbina v **Ljubljani** v oskrbo. — Stanovanje v lastni vili, v najzdravejšem kraju mesta, vrt in kopelj na razpolago.

Oglase prijavite na naslov: „Mestni učitelj K. W.“ Ljubljana, Wolfova ul. št. 5., III. nadstropje. 430 3-1

Pridno in vestno

Prodajalko

sprejme tvrdka:

Andrej Elsbacher, Laški trg. 421 4-2

Pameten

bodi prijatelj in ne podpiraj dunajskih in drugih židov, temveč kupi si sukna za obleko in drugo manufakturno blago v domači narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrnitvi in pošiljati čez 20 kron franko. — Posebno poceni je: 1 srajca, kravata, 1 ovratnik „Elegant“, par manšet, 1 robec, par nogavic in 1 sp. hlače, skupaj kron 5:30.

Suhe gobe

sploh vsakovrstne dež. pridelke kupi

A. KOLENC v Celju, „Narodni dom“ in Graška cesta.

Solnate vreče

kupi vsako množino

A. KOLENC v Celju.

Zabukovski premog

na cele vozove se dobi po ceni pri

A. KOLENCU v Celju.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah.

Proda se

lepa nova zidana hiša v Celju. — Več se izve pri **Jožefu Marnu**, vratar Južne žel. ali na Bregu št. 14. 75 5-2

Dobite za eno krono možko, žensko ali deško

uro z verižico vred.

Da apeljemo svojo tvrdko z urami in dragocennimi vsake vrste v širne kroge, pošljemo vsakomur, ki pošlje 1 K (tudi v znakah) za poslovanje in poštino, elegantno verižico z ilustriranim cenikom, kakor tudi navodilo, kako je zastoj dobiti lepo uro. — Pišite takoj na **Ogrsko industrijo ur (Ungarische Uhrenind.) Ujbanya št. 169 (Ogrsko).** 401 10-3

Prporočamo našim rodbinam **Kolinsko cikorijo.**

Zlato na obroke!

Vsakdo, ki pošlje K 14.—, dobi pristno zlato „Plaque“-uro, z dvojnimi pokrovom, petletnim jamstvom in nadalje 14 karatno zlato verižico, moderne fazone, 56 gramov težko, uradno punčirano, za 150 K na obroke po najugodnejših pogojih. Plača samo 5 K na mesec, pa bodi možki ali ženska. Prvi znesek jemljemo tudi po povzetju. **Ogrska industrija ur, (Ungarische Uhrenindustrie) Ujbanya št. 169 (Ogrsko).** 400 10-3

Odvetnik dr. Alojz Bratkovič

vljudno naznanja, da je otvoril s 1. septembrom 1909 svojo

odvetniško pisarno v Slov. Gradcu.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda!

Prva češka splošna deln. družba za zavarovanje na življenje v Pragi.

Generalno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu, ul. Donizetti 5.

EDINA slovanska delniška družba za zavarovanje na življenje, **EDINA**, katera kolekuje zavarovalne listine z narodnim kolekom, **EDINA**, katera kolekuje svoje dopise z narodnim kolekom, Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine! SVOJI K SVOJIM!

Pojasnila dajejo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.

Ivan Rebek & Celje

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje, okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi najraznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro in točno izvršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter odgovornost glede dobre izvedbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice. Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri. — Vse po tovarniških cenah.

1 24-17

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega, suknenega in svilnega blaga. Perilno blago, batist, cefir, kreton v velikanski izbiri po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj. **Strašno maščevanje.**
Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj. **Nos.**
Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v,
po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi
„Petit manuel d' economie
pratique“, uredil dr. Vekoslav
Kukovec (160 strani). Cena
1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom,
zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi
zastonj proti povrnitvi poštne.

Največja in najcenejša izber

zaročnih

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si mojo veli-
kansko zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Darujte za Nar. sklad!

Sprejema zavarovanja člove-
škega življenja po najrazno-
vrstnejših kombinacijah pod
tako ugodnimi pogoji, ko nobe-
na druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje za do-
živetje in smrt z manjšajočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku
petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fond: 44.437.036 01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije
98.323.486 35 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše
države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gosposki ulici šte. 12.

261 32-14

Zavaruje poslopja in premi-
nine proti požarnim škodam
po najnižjih cenah. — Škode
cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder
posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička
izdatne podpore v narodne in
občnkoristne namene.

Poštne hran. račun št. 54.306.
— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
*** glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih. ***

Razširjajte napredna časopisa „Nar. Dnevnik“ in „Nar. List“.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3.000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond kron 300.000.

Podružnico v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči
račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavljavi: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
obratom.

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in kristalnih
kamnov itd.

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
t in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
(rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnim ali
cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica št. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmeranih cenah

Sprejemem takoj več pomočnikov.

Razširjajte 'Nar. Dnevnik'.

R. Diehl

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovea brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-68

Poštna naročila se izvršujejo točno in solidno.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega blaga, suhlh in oljnatih barv, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in prodaja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilničarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaske Radgonske, Preblauerske, Kostrivniške slatne, Gleahübler, Gleichenberger, Ema- in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame, sveži sir, najfinejša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst.

Zaloga najfinejšega čaja, ruma, najfinejše pristne slivovke, kakor krajskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst ter šampanca, katerega dajem pri večjem odkupu po tovarniških cenah, nakar še posebno opozarjam prireditelje raznih veselic.

Opozarjam kmetovalce na razna jesenska semena, kakor repno, deteljno (rdeči inkarnat in ajdno). Kupujem po najvišji dnevni ceni suhe gobe, pšenico, oves, ječmen ter vse poljske pridelke. Prodajam pravi zabukovski premog (Glanzkohle) po najnižji ceni cele voze in na drobno.

Na drobno in debelo. Na drobno in debelo.

Štirikrat na teden sveži, doma žgana kava.

Štirikrat na teden sveži, doma žgana kava.

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-42

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-83

POSÖJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

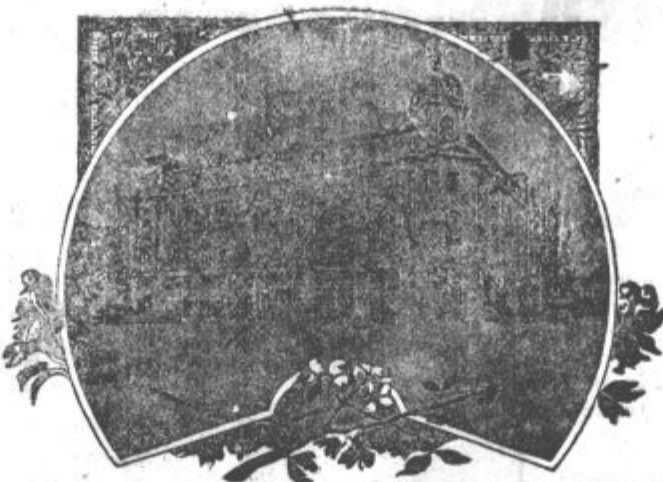
Telefon šte. 22.

POSÖJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadružnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSÖJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštne hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4 1/2%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

47 52-83